

Toimittajalta.

»Yhdestä en saa vaieta, nimittäin siitä, että kristinuskon mielestäni sisimmältä olemukseltaan on elämää, ei oppia. Kirkkojen opinkappaleet ovat syntyneet uskon sisällön selventämiseksi ja rajoittamiseksi, mutta ovat vain puutteellisia inhimillisiä yrityksiä määritellä kirjaimella sitä, jota ainoastaan hengessä voi elää. Mitä hajaantumisia, mitä sietämättömiä katkeria riitoja onkaan tämä kirjain kristittyjen kesken aiheutanut! Mielestäni kristinuskon koko olennainen sisältö voidaan yhdistää muutamii yksinkertaisiin sanoihin: *Uskon Jumalaan Kaikkivaltiaaseen, Isääni, taivaan ja maan Luojaan. Uskon Jeesus Kristukseen, Jumalan Poikaan, Ihmisen Poikaan, minun ja maailman Vapahtajaan. Uskon Jumalan pyhään Henkeen ja iankaikkiseen elämään.*

»Ei ainoata kirjainta lisää, mutta ei pilkkuakaan vähemmän. Yhdistä kaikki hajaantuneet kirkot, lahkot ja mielipiteet tähän tunnustukseen, joka periaatteena sisältyy kaikkien kristittyjen uskoon; tartu lujasti tähän yhdyssiteeseen, pidä vähäarvoisina sen rinnalla kaikkia sivuseikkoja, ja kaikki liittyvät yhteen Kristuksen ristin ympärille, mutta paljon rauhattomuutta ja paljon pahennusta katoaa maan päältä.

»En ymmärrä sitä suvaitsevuuutta, joka pitää jokaista uskoa yhtä hyvänä, kunhan se vain on vilpittön. Raja täytyy olla totuuden ja harhan välillä. En tunnusta mitään kristinuskoa ilman raamatun Kristusta. Tuomitsen harhaopin, en harhaan joutunutta ihmistä. En osaa nähdä kanssaihmissen sisimpään. En tunne niitä teitä, joilla Jumalan Henki voi johdattaa meitä kaikkia pimeydestä valoon; tiedän vain, että niitä on monta. Miksi minun tieni olisi ainoa oikea, ainoa mahdollinen?

»Kristinuskon on mystério, jonka voi todistaa ainoastaan sisäinen kokemus. *Ilman* kokemusta on tuomiomme niinkuin sokean väristä; kun kokemus meillä on, täytyy meidän lapsina alistua Jumalan ja raamatun auktoriteetille. Mutta tämä ei estä meitä ajattelemasta, tutkimasta ja kysymästä, kuitenkin aina nöyrinä.»

Niin kirjoitti Zacharias Topelius v. 1895.

Topelius oli lapsuuteni sadunkertoja ja nuoruuteni runoilija. Yhä vielä hänen runonsa liikuttavat minua kyyneliin, yhä vielä olen hänen tyyliinsä sulon, hänen kielensä viehkeyden lumoissa. Hän on kirjailijana silmissäni sankari, joka loppuun saakka uskollisesti ja horjumatta taisteli oikean ja hyvän puolesta, ja hänen elämänviisautensa oli niin suuri, ettei siitä puuttunut kuin jälleensyntymisnäkemys, jotta hän olisi ollut aikansa suurimpia rosenkreutsiläisiä; sillä vaikka luterilainen kirkonuskomme ei tahdo tietää mitään katolilaisten kiirastulesta, pyhimyksistä ja henkiolennoista, oli Topelius pitkin elämänsä toisella kannalla: hän uskoi sekä henkimaailmaan ja enkeleihin että näiden läheiseen yhteyteen fyysillisesti elävän ihmismaailman kanssa.

Topelius oli mystikko, sen todistavat hänen lastensatunsa yhtä hyvin, kuin hänen kertomuksensa aikuisille. Hän oli ajatellut alkemistein kullantekoa ja rosenkreutsiläisten elonnestettä, ja vaikkei hän suorastaan uskonut metallien muunnokseen enemmän kuin terveyttä ja pitkää ikää antavaan eliksiiriinkään, ei hän liioin saattanut niitä kokonaan kieltää. Ne kummittelivat hänen aivoissaan ja tulivat ilmi hänen runoilussaan. Kuinka lähelle hän pääsi oikeata kuvaa salatieteilijästä ja adeptista, sen hän osoittaa verrattomassa pienessä kertomuksessaan »Ikuinen ylioppilas» (Talvi-iltain tarinoissa). Topelius tosin kuvaa Peregrinus Müllerin kirouksen alaiseksi oppineeksi, joka 240 vuotta vanhana yhä etsii hukkunutta evankeliumein alkutekstiä voidakseen todistaa vääriksi omat ennen tekemänsä tekstiväärennykset, mutta samalla hän on käsitellyt outoa aihetta siksi suurella mielenkiinnolla ja sanoisinko asiantuntemuksella, että omasta puolestani aina olen uskonut, joko että Topelius itse nuorena ohimennen tapasi adeptin tai että hän tunsikin jonkun, joka oli adeptin tavannut.

Jollain tavalla hän varmasti oli joutunut kosketukseen salaisen maailman kanssa, sen osoittaa edellä oleva otekin hänen »Mietekirjastaan». Siitä puhuu salaisen veljeskunnan suvaitsevainen henki: miksi minun tieni olisi ainoa oikea? Mutta se ei ole sitä itsekylläistä omahyväisyyttä, joka välittämättä veljen harha-askeleista leimaa kaikki uskot yhtä hyväksi. Ei, Topeliuksen hengestä puhuu samalla tuo horjumaton totuuden rakkaus, joka tahtoo toisia auttaa ja valaista senkin uhalla, että itse näyttäisi suvaitsemattomalta, – tuo totuuden rakkaus, joka syntyy hengen tiedosta ja sydämen uskosta.

Kuinka paljon meillä yhä on oppimista suurelta runoilijaltamme!

*

Kaiken profetian suuri sana on: valmistukaa, olkaa varuillanne, ottaaksenne vastaan mitä tuleva on! Kristuksen syntymää vietetään jouluna, mutta sitä ennen odotetaan adventina hänen tuloaan ja lauletaan hosiannaa hänen ylistykseen.

Inhimillisesti katsoen kohdistuukin huomiomme tähän odotukseen ja valmistukseen. Hetkeä, koska ihmisen poika tulee, ei tiedä kukaan muu kuin Isä taivaissa, ja »pilvessä» Kristus aina tulee Jeesuksen omien sanojen mukaan, – mitä me ihmiset siis osaamme muuta kuin viisaiden neitsyein tavalla aina pitää itseämme kunnossa ja valmiina?

Kun opetuslapsi on valmis, on kaikki hyvin. Mestari on aina valmis.

*

Rauhaisaa joulua ja onnellista uutta vuotta toivotan kaikille Ruusu-Ristin tilaajille, asiamiehille, lukijoille ja ystäville. Tottakai taas tavataan tammikuussa?

Harras toivoni on, että Ruusu-Risti ensi vuonna sekä sisältönsä että ulkoasunsa puolesta iloisesti yllättäisi jokaista, joka sen käteensä ottaa.

(Ruusu-Risti 1926 Joulukuu N:o 10, s. 310-313)